СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVII. Ч. 51. Джерзи Сіті, Н. Дж., субота, 2. березня, 1929. VOL. XXXVII. No. 51. Jersey City, N. J., Saturday, March 2, 1929. THREE CENTS.

Союзовці! Памятяйте на Ваш найдорожчий скарб -- на Ваші власні діти.

ГУВЕР ГОТОВИТЬ НЕСПОДІВАНКИ

ДОСІ ДЕРЖАТЬ У ЦІЛКОВИТІЙ ТАЙНІ, ХТО БУДЕ СЕКРЕТАРЯМИ ТОРГОВЛІ І ХЛІБОРОБСТВА.

ВАШИНГТОН, 1. березня. — Вибраний президент Гувер має вже виготовлену цілу лісту членів свого кабінету. Менше-більше знати, хто буде секретарями. Між иншими Дейвис остане далі секретарем праці. Ал ніхто не знає, хто буде секретарями торговлі і хліборобства. Кажуть, що щодо тих осіб наступить цілковита несподіванка.

Ще одна несподіванка буде та, що полудневі стейти, які як відомо, зломили при послідних виборах демократичну солідарність і голосували за Гувером, не будуть мати в кабінеті ніякого представника.

ЛИНДБЕРГ ЗНОВУ ЛІТАЄ.

І ЗНОВУ З НАРЕЧЕНОЮ. В ТОЙ СПОСІБ ХОЧЕ З МІСЦЯ ПРИБИТИ ПОЧУТТЯ СТРАХУ.

МЕКСИКО СИТІ, 1. березня. — Чарлз Линдберг піднісся вчора потрійним наворотом на літаку вгору, йдучи слідом за військовим звичаєм, який наказує летунові сейчас по катастрофі летіти кілька разів, щоби позбутися страху і неспевности, як природних наслідків всяких катастроф.

Разом з Линдбергом була його наречена Мисс Енкі Спенсер Морро. Вона була спершу трохи переляканa, але коли піднісилися третим наворотом, уже була спокійна, а як висіли, то вже сміялася.

СУХІ ПОБІДИЛИ.

ПАЛАТА ПОСЛІВ УХВАЛИЛА КАРИ ЗА НАРУШЕННЯ ПРОГИБІЦІЇ.

ВАШИНГТОН, 1. березня. — Палата послів пішла за сенатом і ухвалила висоту перших кар, які може накладати суд за нарушення прогибіційного закона. Кара та виносить пять літ вязниці або $10,000, або одно і друге.

За тим законом було 283 голосів, а проти 90.

ЗА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НА СТАРІСТЬ.

ГОВЕРНОР РУЗВЕЛТ ХОЧЕ НАЗНАЧИТИ КОМІСІЮ, ЩОБИ ВИРОБИЛА ВІДПОВІДНИЙ ПРОЕКТ.

ОЛБАНІ, 1. березня. — Говернор Рузвелт звернувся до леґіслятури зі спеціяльним предложенням, силою якого домагається установлення спеціяльної комісії з 10 членів, яка мала би на ціли приготовити відповідний статистичний матеріял для переведення стейтового забезпечення на старість. Разом з тим домагається він ухвали $25,000 на покриття коштів тої комісії.

Щодо цеї справи то розходиться він з републиканами і з їх боку треба надіятися опозиції.

ОЖЕНИВСЯ ЗІ СВОЄЮ СЕКРЕТАРКОЮ.

ПАЛАТА ПОСЛІВ СКЛАДАЄ ЛЯ ГАРДІ З ТОГО ПРИВОДУ ҐРАТУЛЯЦІЇ.

ВАШИНГТОН, 1. березня. — Член конгресу Фіорельо Ля Гардія з Ню Йорку оженився зі своєю довголітною секретаркою Мисс Мері М. Фишер, літ 33, котра покинула в останнім році секретарку і докінчила правничі студії на університеті.

ЯК РОСТУТЬ В ЦІНІ БАНКОВІ ШЕРИ.

ОДИН ШЕР ПІДНІССЯ ЗА ДВА ДНИ О $950, А МАЄТОК ОДНОГО З ШЕРОВЦІВ ЗРІС ЗА ТОЙ ЧАС О $12,000,000.

НЮ ЙОРК, 1. березня. — Тому два дні піднесілися на нюйорській біржі шери „Ди Ферст Нешенел Банк" на протязі одного дня о $300, а вчора ті самі шери зросли ще о $650. Сталося це тому, що цей банк злився з банком Ґаранті Трост Компані і обертає тепер маєтком, що переходить два біліони долярів.

Шери банку продавали вчора по $6,500. Президент банку, 89-літний Джордж Ф. Бейкер, має сам 20,000 шерів. Його маєток зріс отже за два дні ні менше ні більше, а на суму $13,000,000.

ВЖЕ ПОВІВАЮТЬ ПРАПОРИ.

МІСТО ПРИБРАЛО СВЯТОЧНИЙ ХАРАКТЕР.

ВАШИНГТОН, 1. березня. — Вже починають зіздитися гості, що раді побачити інавґураційне торжество. В місті вже все приготоване до паради. З будинків повівають уже тепер прапори, а важніші місця вже подекоровані.

$16,586,115 НА ВИБОРИ.

СТІЛЬКИ КОШТУВАЛА ОСТАННЯ ВИБОРЧА КАМПАНІЯ.

ВАШИНГТОН, 1. березня. — Комітет, що займався контролею видатків виборчої кампанії, повідомив сенат, що видано на вибори $16,586,115, а зібрано $17,282,796.79.

Републиканська партія зібрала $10,062,115.27, а видала $9,433,604.30. Демократична партія зібрала $7,220,681.52, а видала $7,152,511.43.

КУЛИДЖ ПРАЩАЄТЬСЯ.

ВАШИНГТОН, 1. березня. — Вчора до пізного вечора сидів президент в офісі і приймав гостей, що приходили зложити йому послідну візиту як уступаючому президентові.

10. КВІТНЯ БУДЕ НОВА СЕСІЯ.

ВАШИНГТОН, 1. березня. — Надзвичайна сесія 71 конгресу буде скликана на день 10 квітня. На ній буде предложений проект про допомогу фармерам і ревізію тарифи.

РАДИ ЇХ ДОБРА ВПИШІТЬ ЇХ ЩЕ СЬОГОДНЯ ДО УКРАЇНСЬКОГО Н. СОЮЗА.

ЛАТВІЯ РАТИФІКУВАЛА ДОГОВІР З СССР.

Парлямент ратифікував договір Латвії з СССР. про незаконність війни, який вона підписала разом з Польщею, Румунією та Естонією.

17,273 ЗАКОНОПРОЄКТІВ.

Підчас нарад 70 конґресу внесено ні менше ні більше, з 17,273 законопроєктів. В теперішній короткій сесії, що кінчиться з днем 4. марта, предложено 3,130 таких проектів.

ТИГРИ НА УКРАЇНІ.

Українські селяне виступають при теперішних виборах до сільських рад проти комуністів. Щоби налякати біднішi верстви, а головно женщин, розповсюднюють большевицькі агітатори вістку, що в селі появляться тигри, котрі пожеруть дітей.

КІТ КОРМИВСЯ ДВА ТИЖНІ ТРУПОМ СВОГО ГОСПОДАРЯ

В селі Васіенах, оргіївського повіту, не показувався довший час зі свого дому 60-літній Т. Істратій. Мешканці села повідомили про це жандармів, які вирвали вхідні двері. При вступленні до хати показався їм жахливий вид: в ліжку лежав на пів згризений труп Істратія. Показалося, що в протязі двох тижнів находився в хаті кіт, який з голоду кормився трупом.

„ЗАГАСИЛИ".

Дня 11 січня в станиці Каневській (Кубань) трапилась пожежа. Як відомо, морози гарненькі були, а тому дорога страшенно труська, грудкувата, тверда і от по такій дорозі канівська пожежна дружина як вискочила та як гейкнула швидко, то від одного оранс-бойта лишились тільки „ріжки та ніжки".

І отак собі стоїть помпа посеред вулиці, спокійно спочиває, бо колеса побились, а там горить.

НЕ ВМЕР ДАНИЛО, А БОЛЯЧКА ЗАДАВИЛА.

Через те, що большевицький уряд хоче навязати знову дипломатичні зносини з Англією, не може він отверто підтримувати протианглійський рух в Афганістані. Тому недавно в Москві зорганізовано спеціяльне „Товариство допомоги Афганістанови", на чолі якого поставлено відомого агітатора Ярославського, „Осавіахім" (товариство для провадження повітряної та газової війни) вписалося до нового товариства як член і під його назвою почато роботу. Вислано до Туркестану ескадру літаків, а для закупна нових „Юнкерів" вислано до Німеччини двох інжинирів. Всі студенти Афганці та Індуси, які відбували в Москві підготовку в спеціяльних школах пропаганди, змобілізовано та малими групами вислані на Схід.

УКРАЇНСЬКА ПРОГРАМА НА РАДІО СЛІДУЮЧОЇ НЕДІЛІ.

Заходами бизнесових українських підприємств: Сурма (Січовий Базар) з Ню Йорку, Український Базар (Височанського) з Нюарку, Н. Дж., Сурма (Микитина) з Пасейк, Н. Дж., відбудеться в неділю 3. марта українська чвертьгодина на радіо зі стації W. A. A. T. в Джерзи Сіті. В програму увійде коротка промова, музика й співи. Програма розпічнеться о годині 2.30 по пол.

З ДОСЯГНЕНЬ УКРАЇНСЬКОГО СПОРТУ.

Львівська колеґія суддів копаного мяча призначила на р. 1928-ий три чаші за гру „фер" для А-Б і Ц-клясових клюбів львівської округи. Гарну срібну чашу, з відповідним написом, здобула в клясі А „Україна", яка безконкуренційно заняла перше місце, не маючи за цілий рік ні одного карного пункту, підчас коли деякі клюби мали їх навіть по кількадесять. Замітне, що й друга дружина „України" в клясі Б не мала ні одного карного пункту, а не здобула чаші лише тому, що мала менше стріч від своїх суперників. Чашу в клясі Б здобула „Сьвітезь", в клясі Ц — жидівський клюб „Зеніт".

ДИВА АВСТРАЛІЇ.

В самому осередку Австралії находиться пустиня, не дуже то велика, але дуже непривітна і недоступна. Називають її великою пустинею через те, що досі заледви кілька людей відважилися зайти в глиб того краю і ніхто не знає точно її величини. Знають тільки, що вона широка около 500 англ. миль. Ця пустиня є справжньою чудернацькою країною. Рослини, звірята і люди, які живуть в цій пустині, є всі наче вибриками природи. Одна рослина, наприклад, росте там на скелі, де є ледви дрібка землі. Але рослина розростається дуже велика і замісць листя у неї сами колючки, переплетені в неладі і дуже густі. Птахи чи комахи, коли замотаються в цю рослину, мусять там погибати, бо ніяк їм видістатися з тих колючок. Дикі звірі там теж немов виродки, немов нащадки давних-давних звірів, які вже цілковито змінилися в инших краях і остали ще, здається, тільки в тій пустині. Там самиця зі ссавців носить з собою молоді в торбі, що є на животі, і то не лише самиці кангурів, але майже всі інші. Кангур, який доросний сягає 6 стіп височини, там родиться завбільшки доброї фасолі. І всі инші ссавці в цій пустині приходять на світ дуже маленькими. Усі роди звірів, птахів і комах, які живуть у тій пустині, є незнані ніде инде на цілому світі. При тому всьому і наш брат-чоловік, який живе там, не може бути иншим, як чудернацьким.

КОМУНІСТИЧНІ ПРОФЕСІЙНІ СПІЛКИ.

На Україні в 1928 році розвязано 500 робітничих комуністичних юній. Причини розвязання урядів цих юній, як подає харківська газета „Комуніст", були такі: 111 урядів розвязано за бездільність та непрацездатність; 103 за поганe керовництво роботою; 74 за розтрати спілкових грошей; 65 за пянство; 37 за бюрократизм; 33 за порушення професійної демократії й 21 за недостаточну оборону прав своїх членів. Решту урядів розвязано за порушення фінансової дисципліни (крадіжка юнійних коштів), відрив від мас і т. д.

ПАМЯТКИ ПО ДІКЕНСІ.

Цими днями продали в Лондоні на ліцитації останнього листа Чарлза Дікенса, якого він написав на кілька годин перед смертю. Одночасно проголошено ліцитацію дому Дікенса, де він написав останню главу „Едвіна Друда". Цей дім відступили у свій час сини Дікенса лордові Дармлей, а тепер його продають зі застереженням, що власник збереже нетиканим історичний дім, де жив письменник.

ФАЛЬШИВІ ВИБОРИ.

Як подають большевицькі газети, в переважній скількости округ на Україні та на Кавказі вибрані до рад комуністи складають 3 до 10% на число всіх вибраних. Такі результати виборів спричинюють розписання перевиборів, часами до пятьох разів, що надзвичайно обурює населення. Тому знову, помічається поширення терористичних актів на селах.

ДИВНИЙ ЧОЛОВЯГА, ЩО МІГБИ БУТИ ГОДИННИКОМ.

Біл Єнни, 62-літний годинникар у Лондоні, який є вже 32 роки сторожем годинників в готелі Савой; став славним на весь світ з тої причини, що в кождий час може сказати точно, навіть на секунди, котра є година. Цей незвичайний змисл до часу зацікавив учених і вони забралися до прослідження здібности цього чоловіка. В готелі Савой є більш як 1,500 годинників під опікою Біла Єнни. Він накручує їх доволі скоро, бо не потребує вічно дивитися до свого годинника. Французький учений Діґа, який прослідкує стан людського духа і моральних сил, виказує, що почуття часу є менше-більше вироблене, хоч у кождій людині інакше. Є люде, котрі можуть пробудитися в кождій годині, на яку вечером рішаються. Але є люде, котрі, на приклад, по сні ніяк не вгадають, як довго спали. Такі люде звичайно будяться кілька разів і мучаться, коли мають вставати в означеній годині. З інших сотворінь часове почуття мае дуже високе почуття часу бджола.

ПІЛСУДСЬКИЙ ДАЛІ ЗНЕВАЖАЄ СОЙМ

КАЖЕ, ЩО ЧЕСТЬ ОФІЦИРА НЕ ДОЗВОЛЯЄ ЙОМУ ВИСТУПАТИ В СОЙМІ. ЗАКИДАЄ БУВШОМУ МІНІСТРОВІ ВІЙНИ ТА ДЕПУТАТАМ СОЙМУ МАРНОТРАВСТВО В ОРУДУВАННЮ ДЕРЖАВНИМИ ФОНДАМИ.

ВАРШАВА (Польща), 1. березня. — Маршал Пілсудський відмовився прийти на засідання бюджетової комісії сойму, а зявився на засідання комісії сенату, яка обговорює бюджет військового міністерства. Він тут виголосив одногодинну промову, в якій давав пояснення, чому він не зявився на комісії сойму. В своїй промові Пілсудський заявив, що честь офіцира не дозволила йому зявитися в тій комісії, щоби там слухати образливі для армії промови, бо обовязком кожного офіцира є боронити армію та своїх товаришів від безчещення. Щоб уникнути цього, він також не післав жадного офіцира в комісію сойму.

Пілсудський заявив, що сучасний бюджет військового міністерства на одну третину менший від бюджету 1925 року, коли взяти на увагу зменшення вартости злотого. Бюджет з 1925 року називає він „веселим бюджетом", бо бувший міністер війни на державні кошти влаштовував послам забави та робив їх розпусними, бо за народній гріш утримував їхніх коханок та політичні партії.

Скінчивши промову, Пілсудський негайно залишив засідання комісії сенату, щоби не вислухувати промов опозиції.

БОЯТЬСЯ ЗАМАХУ НА ТРОЦЬКОГО.

РОСІЙСЬКІ ЕМІҐРАНТИ ПРОСЯТЬ ТУРЕЦЬКУ ВЛАДУ ПИЛЬНО ОХОРОНЯТИ ТРОЦЬКОГО.

ЦАРГОРОД (Туреччина), 1. березня. — Російські еміґранти, що перебувають в Царгороді в скількости 2,000, вислали делеґацію до турецької влади з проханням не полекшувати суворости ізоляції Троцького. Таксамо вони просили пильно охороняти Троцького, бо бояться, щоби в разі замаху на нього вся вина не спала на них. Щоб запобігти підозрінню, російські еміґранти уникають совітського консуляту, в якім перебуває Троцький.

Турецька влада вже не має надії, щоби Троцького впустила до себе яка європейська держава, а тому можливо його скоро перевезуть до літньої російської амбасади недалеко Чорного моря. Там буде лекше охороняти Троцького ніж в осередку Царгорода.

АРЕШТ УГОРСЬКИХ КОМУНІСТІВ.

МАЛИ ЗАСНУВАТИ З НАКАЗУ МОСКВИ КОМУНІСТИЧНУ „КОМІРКУ" В БУДАПЕШТІ.

БУДАПЕШТ (Угорщина), 1. березня. — Поліція арештувала 60 душ, обвинувачуючи їх у приналежности до комуністичної партії. Тиждень тому поліція довідалася, що берлінські та віденські комуністи працюють, щоби завязати в Будапешті угорський комуністичний осередок. Нарешті поліція арештувала чотирох комуністичних лідерів, що мали з Москви уповноваження й кошти для партійної праці. Вони тепер приготовували літературу для пропаганди.

Всі арештовані мають прибрані прізвища, а працю свою провадили в такій конспірації, що люде, затягнені ними до комуністичної організації, не знали їх прізвищ. До цього часу арештовано 60 заліддорених у комуністичній змові.

КІНЕЦЬ НАФТОВОЇ ВІЙНИ.

МІЖ АНГЛІЙСЬКИМИ НАФТОВИМИ КОМПАНІЯМИ ТА БОЛЬШЕВИКАМИ ПІДПИСАНИЙ ДОГОВІР.

МОСКВА (СССР.), 1. березня. — В Москві підписано між англійськими нафтовими компаніями та большевиками договір, що припиняє нафтову війну, яка велася між Англією та СССР. Тепер російська нафта знову буде допускатися на англійські ринки за посередництвом англійських фірм.

Цим договором усувається конкуренція, яка була на світовому ринку між російською та англійською нафтою. Перші наслідки цього вже зазначилися піднесенням ціни на нафтові продукти.

ЕВАКУАЦІЯ НАДРЕНІЇ.

ДИСКУТУЄТЬСЯ ПРИВАТНО. АЛЕ ФРАНЦУЗИ УНИКАЮТЬ ПРЯМОЇ ВІДПОВІДИ.

ПАРИЖ (Франція), 1. березня. — Німецька делеґація, яка бере участь у працях комітету по репараціям, намагається поставити справу евакуації Надренії в залежність від вирішення репарацій. Французи висловлюються проти цього, вважаючи це питання виключно політичним.

Стало відомо, що слідуючого тижня Штреземан піднесе справу евакуації Надренії на засіданні Головної Ради Ліги Націй.

ПАРЛЯМЕНТ ПО ПРИЗНАЧЕННЮ.

РИМ (Італія), 1. березня. — Головна Рада партії фашистів призначила 400 своїх кандидатів у члени нового італійського парляменту. З огляду на терор фашистів, нема сумніву, що по виборах 24. березня всі ці кандидати стануть членами парляменту.

ТУРЕЦЬКО-МОСКОВСЬКИЙ ДОГОВІР.

МОСКВА (СССР.), 1. березня. — Турецьке правительство згодилося підписати з СССР. такий самий договір про оголошення війни поза законом, який підписала недавно Польща та її сусіди з Москвою.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDFD 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by th. Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 0, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

35 ЛІТ ЧЕСНОЇ, СОВІСНОЇ ПРАЦІ. ДОБРЕ ІМЯ І МІЛІОНОВИЙ МАЄТОК ЦЕ УКРАЇНСЬКИЙ Н. СОЮЗ.

„БАНДИ ДИРЕКТОРІЇ"

„Дня 14. грудня. Повстання проти правдивого і природного вожда української землі, Гетьмана Павла і заняття Київа бандами Директорії при допомозі українських Січових Стрільців".

Ось таке читаємо видруковане чорне на білім, ще й грубими буквами в гетьмансько-січовім органі „СІЧ" ч. 4 з дня 15. лютого 1929 р. А виписав це якийсь „Михайло Чемний" з міста Дітройт, Мишиґен, розписуючись про рік 1928, як річницю „Чотирнайцять важних моментів в українській історії".

Життя гетьманських прихильників в Америці так не цікаве, непродуктивне і без значіння, що наш орґан як і весь наш свідомий загал в Америці залишили вже віддавна гетьманську пропаґанду в спокою, даючи їй змогу спокійно звільна завмирати. А коли ми тим разом змушені забрати слово, то тільки тому, що є річи, які годі промовчати, бо мовчаннє являється національним гріхом і злочином.

Ми знаємо, що з приводу убийства Петлюри все жидівство світа враз з чорносотенною московською пресою не писало инакше про українську придніпрянську революційну армію як про „банди" Директорії чи Петлюри, представляючи згідно з таким твердженнєм і весь визвольний український рух бандитським. Зате не було ні одного українського голосу, який не обурився би з глибини душі проти того рода нікчемного оклеветання пориву тих, що підняли українську революційну визвольну боротьбу. Навіть ті, що являються найбільшими політичними ворогами Петлюри, протестували й обурювалися проти цих безсоромних калюмній жидівства і московського чорносотенства. Правда, що й московські большевики пішли слідом за московськими чорносотенцями, але на це вони і гідні наслідники царату. Правда, що й українські комуністи пішли на службу жидам і московській чорній сотні, але на те вони і московські наймити. Зате в инших Українців, хоч як вони між собою розжерті партійно і політично, ще знайшлося на стільки чести, розуму і національної гідности, що протестовано всіми можливими способами проти того, щоб пятнувати „бандою" тих, котрих кости вже десятками чи сотками тисяч в могилах. А тепер ми свідками такого пятновання ось тут на землі Вашинґтона, де українську масу становить український робітник, і то в ґазеті, виданій за робітничі гроші і призначеній для робітника.

Питаємо: чи може Січовик-робітник стерпіти, щоби називано „бандою" ту частину найсвідомійшого українського селянства і робітництва, що повстала проти орґій чорносотенної офіцирської зґраї, яка, будучи на службі „ясновельможного" гетьмана, так страшно карала селян і разом з гетьманом приготовляла „федерацію" з „Єдіною Неділимою Росією?"

ПІЗНАЙ СЕБЕ

(Про позитивне і неґативне в нашій історії).

Культура, цивілізація і поступ людства будується на історичній минувшині. Історія людства, а головне вміння робити висновки з минулого, є головним фактором, що відріжняє людство від всього иншого, що живе на землі. Чим довше який нарід прожив і чим більше він критично дивиться на свою минувшину, тим скорше й більше він удосконалюється, як певна частина людства. В поколінню сучасности тече кров тисяч поколінь минувшини. В тій крови сучасне покоління носить сліди всього: позитивного і неґативного, що мали в своїй крові його предки.

Коли ми звернемося до українського народа, то ми, на основі відомих фактів з історії нашого народу, можемо дослідити в своїй крові те, що нам передала наша героїчна історія. В наших жилах тече кров тих хоробрих дружинників, що на світанку нашої історії творили початки української держави. У нас тече кров тих славних лицарів, що боролися зі всіми дикими народами, які нападали на українські землі. В нашій крові є все те, що залишилося від славних лицарів, які колись на воротах Царгороду прибили щит українського князя Олега, все те, що залишилося від славних лицарів козачих часів старої й нової доби. Ми маємо в своїх жилах все те, що будувало цивілізацію, культурну, політичну та державну міць нашого народа у всіх часах нашої історії.

Лицарство, чесність, відвага, братерство й самопосвята для загально-народних та державних інтересів лежать у нашій крові. Все те, що наші предки залишили лицарського й геройського, перемішалося з тим, що вони мали в собі неґативного, відємного. Все те, що стримувало поступ, культуру і цивілізацію українського народа в прадавні часи і що руйнувало завжди його політичну і державну силу, також полишило свої глибокі сліди в нашій крові.

Треба памятати, що в нашій історії подибуємо поруч з героїчним і великим: зраду, розбештаність, еґоїзм, самохвальство, бунтарство, що героїчні і славні подвиги наших предків нівечило й топтало в грязюку, в багно національної зради, розбрату й самонищення. Треба памятати, що поруч із шляхетністю й геройством вся наша минула історія має також брутальні картини. Поруч з лицарством наша минувшина має довгі сотки років історії рабства, покори, підхлібовання і плазування перед сильними. Це все ми мусимо собі добре усвідомити, коли справді думаємо на минувшині будувати своє майбутнє. Коли ми дійсно хочемо й думаємо справді йти по шляху людського всебічного удосконалення, коли ми хочемо витворити з себе націю, дійсно здібну створити свою власну державу і заслужити на ту державу, ми повинні зрозуміти всю свою минувшину. Зрозумівши її й усвідомивши те, що неґативного полишили нам наші предки, ми повинні всіми силами й засобами боротися проти тих неґативних явищ, що не дали можности Українцям до цього часу створити своєї незалежної й великої держави.

Таксамо, усвідомивши все те, що було позитивного й творчого в життю наших предків що вело їх по шляху культури й проґресу та по шляху створення своєї власної державности, ми повинні старатися це ліпше й позитивне всіми силами у нас піднести, удосконалити та скріпити. Лише позбувшись усього того руйнуючого й неґативного, що ще залишилося в крові та виховавши все позитивне і творче, ми зможемо осягнути свій національно-державний ідеал та заняти в родині народів світа місце нарівні з передовими народами.

На кожному кроці особистого свого життя, а особливо життя товариського, орґанізаційного, політичного і т. д., ми повинні памятати на всі хиби наших предків і не допускати, щоби ті хиби руйнували нас у сучасности. Хочби лише подавлюючи в собі хиби минулого, ми дамо можність розвиватися всьому тому позитивному та творчому, що заложене в нашім українськім характері. Кожен з нас коли хоч трохи застановиться над історією та нашою сучасністю, без особливого труду знайде в собі головніші риси нашої подвійної натури. Маючи волю й бажаючи критично ставитися до самого себе, майже кожен з нас легко зрозуміє, що йому треба в собі поборювати, а що підтримувати.

Кожен з нас мусить памятати, що він є частиною великого українського народу, а не якогось одірваною й самобутною істотою. Мусимо памятати, що вся наша українська нація складається з окремих істот таксамо, як океан складається з окремих капель води. І коли кожна з тих капель сама буде каламутна, то й вода всього океану покаламутиться. Коли та капля буде прозорою й чистою, то й увесь океан стане таким. Коли окремі вівці в отарі запаршивлені, або зачервлюються, то муситься їх негайно лічити й чистити, щоби не знівечити всієї отари. Таксамо і в життю цілого людства, чи окремого народу.

На наше покоління випала відповідальніша частина історії українського народу. Народ український тепер поставив на вагу свого життя: бути чи не бути йому окремим самостійним і самобутним народом? Саме тепер рішається, хто переможе: чи наслідки нашого минулого рабства, зради, зарозумілости, еґоїзму та инших неґативних сторін, що в спадщину нам передали наші предки, чи позитивне й творче. Тому треба нам добре здати собі справу з того, що нам треба відкинути зі свого характеру, щоби прокляття будучих поколінь не впало на наші голови за те, що ми у таку відповідальну й рішучу хвилю історії нашого народу загрузли в багні минулого, не знайшовши в своїх рабських душах сили волі, щоби перебороти неґативну сторону своєї натури. Щоб цього не сталося, виховуймо в собі все позитивне й конструктивне, відкидаючи все неґативне й деструктивне, бо инакше всі наші зусилля, кров боротьби, смерть героїв і незмірні жертви народа підуть на марно, бо самі себе знищимо.

КОМУНІКАТ Ч. 2 КОНҐРЕСУ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ

По закінченні праць поодиноких комісій Конґресу відбулося дня 2. II. засідання пленума Конґресу, яке мало за завдання ухвалити висліди праць поодиноких комісій.

Іменем економічно-соціяльної комісії здав звіт п. Сціборський, відчитуючи тези аґрарної, промислової, торговельної, фінансової та соціяльної політики. По переведенні дискусії та принятті ряду поправок ухвалено тези економічно-соціяльної комісії.

З черги приступлено до тез культурно-освітної комісії (звіт здавав п. Бабій), міжнародної (віт дав п. Пеленський) та державного устрою (звіт — п. Демчук), військової (полк. Коновалець), ідеольоґічної (звіт — п. Вассиян) та орґанізаційної (п. Кожевників). По переведенні вичерпуючих дискусій принято пропоновані тези згаданих комісій з відповідними поправками враз із статутом Орґанізації Українських Націоналістів.

Дня 3. II. 1929. відбулося призначення керуючих орґанів новозаснованої Орґанізації Українських Націоналістів та рівночасно їх заприсяження. Одноголосною волею Конґрес установив головою Проводу Українських Націоналістів полк. Евгена Коновальця, ґенеральним контрольором Орґанізації Українських Націоналістів доц. Моралевича та ґенеральним судею орґанізації Українських Націоналістів п. Дніпровського. На основі постанов статута голова Проводу Українських Націоналістів визначив слідуючих членів Проводу Українських Націоналістів: полк. М. Сціборського, якого рівночасно назначив своїм заступником, В. Мартинця, інж. Д. Андрієвського, інж. Костарова, П. Кожевникова, д-ра Демчука та Ю. Вассияна. Конґрес затвердив склад Проводу одноголосною волею.

По заприсяженні членів Проводу Українських Націоналістів, а потім і прочих учасників Конґресу, голова Проводу закрив Конґрес 3. II. 1929. о год. 1.30 поп.

За Президію Конґресу Українських Націоналістів:

М. Сціборський в. р.
голова,
В. Мартинець в. р.
секретар.

Д-р. Остап Грицай.

В 150-ТІ РОКОВИНИ НАРОДИН ҐРИГОРІЯ КВІТКИ-ОСНОВЯНЕНКА

(5)

[illegible] б ідеалізувати або принайменше пояснити цей дивоглядний ідеалізм Квітки тим, що це в нього як-не-як, поетичні картини, що, він розмальовуючи ідеальних ґубернаторів, наче кликав до своїх сучасників: От дивіться, як має виглядати ідеальний начальник уряду! Дивіться, ґубернатори, чи ви хоч в части такі! Це бувби арґумент на оправдання Квітки тимбільше, що в історії літератури всіх народів ми бачимо дуже велике число таких свідомо зідеалізованих постатей з метою, ставляти їх взірцем для сучасних. Але ні — Квітка не думав тут протиставити ідеальної мрії ледачій дійсности, бо він там, де промовляє до нас не як поет, а як людина і український громадянин і висловлює свої найглибші погляди про царизм, величає царський лад засадничо і заставляє і нас величати і слухати його. Це ми бачимо в його **„Листах до любезних земляків"**, де він, накресливши „по дозволу начальства" картинку державного устрою, пише між иншим:

„Оттак і йде все гаразд. Нема ніякої замішки: усяк над своїм розпоряжа і все йде справно і нікому не тяжко і ніхто не зобижден... А усьому цьому народові, хоч салдатам, хоч мужикам усякого сорту, і купцям і панам і [illegible] і всім-усім, хто є в нашому царстві, одна голова, один начальник, один Ґосудар наш, імператор Николай Павлович, нехай його Бог, для нашого і дітей і внучат наших щастя, довго продержить у щасті й у здорові! Як Бог на небесах, так Він*) у нас на землі! І що то? Як отець милосердний! Таки словно як батько у сімї вбивається за всіх, доглядає за всіма, щоб усім було порівно чи роботи чи достатку, і щоб ніхто з його дітей ні жодного не зобидив: так Він, Його імператорськоє Величество, день і ніч трудиться, над усім догляда, начальників поставля усюди і яко мога повеліва і укази посила, щоб усюди була правда... Йому, нашому Царю і Отцю, усі ми рівнісінькі, усі Йому як діти. Як Бог милосердний посила нам і жизнь і світ і хліб насущний, так і Цар наш милосердний об тім усе і дума, щоб нам, Його вірноподданним, було усе добре і спокійно!..."

Це тільки одна маленька вимімка з Квітчиних „Листів", инших подібних місць з них не хочу наводити, бо красше вічно промовчати їх на віки-вічні. Але хоч і промовчимо „Листи" зовсім, то відгуки їх стрічаємо все таки у творах нашого письменника як серіозні вияви духовости автора, погруженої з подиву гідною наївністю в нетрах царсько-шляхетської ідеольоґії. Оттим то степень дійсности життя українського хлібороба в оповіданнях Квітки не виявляє тої останньої глибини, яку надає тільки безумовна реальність нерозмальованих обставин. Усіх тайн хліборобського побуту в царській Україні Квітка або не знає, або не хоче знати; риси брутальної дійсности заступлені в нього або принайменше злагоджені рисами поетичного проображення, звязаного в нього з правила з наївно релігійною мораллю, яка таксамо, як і його царсько-шляхетська ідеольоґія, вчить нас передовсім послуху і смиренности „по закону". До якого проблєму й не підійшовби Квітка, йому найкрасше вирішувати його по лінії божого й царського закону. Ось так і в оповіданню **„Щира любов"**, розробленому ще і в драмі з таким же наголовком. Тут царський офіцир Семен Іванович полюбив донку хлібороба, Галочку, і хоче за всяку ціну женитися з нею. Семен Іванович — праведник. Це такий хижака, як капітан в „Сердешній Оксані". В нас є повне право надіятися, що Семен Іванович змігби стати Галочці і справді люблячим чоловіком, якщоб вона тільки згодилася на це. Але Галочка не хоче за ніяку ціну стати жінкою пана офіцира. Не тому, мовби вона його не любила. Навпаки — вона любить його так, що в силі пожертвувати для нього все. Так чомуж не хоче вийти за нього, хоч любить його і знає, як пристрастно кохає він її, та ще до того так чесно і шляхотно? Тут проблєм оповідання дуже цікавий. Бож перед нами проста дівчина, — змога стати вінчаною дружиною офіцира та ще й такого праведника, як Семен, цеж для неї — принайменше в розумінню простих людей — не абияке щастя. Але вона твердо стоїть при своєму „ні". — „Я не знаю — каже вона до офіцира — як у світі, меж панами, усе прочеє водиться, а знаю, що усюди будуть питатись про вашу жінку: відкіля вона і хто така є? Нехай ви, люблячи мене, і не засоромитесь сказати прямо: „вона мужичка!", то яково буде вам тоді? Усі будуть з вас сміятись, усі осуджувати, усі цуратимуться вас, що у вас через жінку уся рідня мужики..." А далі: „Хоч як хочете мене пецяжуйте, научіть усьому, як треба бути панею, та вже натури не переробите: усе видно буде, що я коренна мужичка. Куди ви зо мною явитесь, усюди мене засміють..." І на тому вона стоїть увесь час, навіть і тоді, коли Семен Іванович, ратуючи ситуацію, їде до дому, щоб просити від брата і від усієї своєї рідні не то дозволу, а просто наказу на одруження з Галочкою, а від архиєрея листа, що нема гріха женитися з нерівною. Добувши так на письмі тих дивовижних дозволів, з яких нам сьогодні страшенне смішно, наш поштивий офіцир спішить до Галочки, щоб чим скорш одружитися, та ба! Галочка була мудріша, ніж Семен Іванович, в його неприяві звінчалася зі слугою свойого батька Миколою, щоб усетаки ударемнити заміс. офіцира. І ще раз чуємо від неї, що зробила вона те зі щирої любови до Семена, щоб не наражувати його на докори панського товариства за одруження з „мужичкою". А й батько Галочки, Олексій Петрович, теж поділяє погляди своєї доньки, коли мимо своєї пошани для офіцира допускає до такого насильства душ, як нагальне вінчання Галочки з Богу духа винним Миколою, а зі своєї сторони ще й принципіяльно пояснює офіцирови справу так: „...Памятаете, що Сифа, Адамового сина, рід звали синами божими, а Каїнів рід — синами чоловіческими. Хоч воно і не те, що благородні і прості, як ми тепер зовемо, а усе одні луччі а другі низчі. З того то віку так і пішло. І як стали мішатися сини з роду Сифового з родом Каїновим, от і умножилися гріхи на землі до ність кінця, і так, що Бог истребив їх водою. Тай дальш читаємо, що святим мужам повелівалося брати жен усе з свого роду, а не з чужого якого-небудь. І у Іудеєв, то було одно коліно лучче перед прочими, і часто поминається у библії: „людіє і народ". Так от бачите, є различне. І якби се не було од Бога, для порядку на світі, давноб воно перевелось; давноб Бог, гордим противний, давноб стребив і скоренив панство, якби воно було не від Нього, а від гордости человіческої. Сеє усе бачучи, як мені пійти проти закону і порядку, від Бога даному, і у ваш рід благородний віддати свою дитину, рождену од простоти і мужичества? Не буе благословення божого!"

Як бачимо — і тут наш письменник вирішує справу по божому й царському закону, не зважившись увести в оповідання революційного моменту з ніякої сторони. Семен Іванович, хоч і бажає одружитися з мужичкою, то потребує до цього аж дозволу всіх можливих інстанцій, а зрештою — при кінці оповідання — оправдує вповні поведення Галочки, а вона так глибоко переконана про висшість панської родини, що не важиться увійти туди навіть як укохана дружина офіцира. Колиб наш Квітка, замісць повчати нас з біблії про конечність клясових ріжниць і богоугодність ясновельможного панства, проголосив був у своїм оповіданню, що Галочка такажсама людина, як і Семен Іванович, і велів своїй геройці боротися за своє життєве щастє з Семеном нехай і проти всього шляхетського світа з самим царем на чолі — якуж епохальну річ ми завдячувалиб йому! Ніяка історія революційної думки в літературі не сміла6 поминути його, і в історії визвольного руху жіноцтва мавби такий твір своє почесне місце. Адже вже було й так, що й царі брали собі жінок з нерівного роду — ось хочби Петро І. і його друга жінка Катерина (I) — а проте саме з такими жінками були дуже щасливі. А в нашім оповіданню сліпе змагання Галочки проти одруження з офіцирoм являється нам безосновним ще й тому, що на ділі ми ніякої опозиції зі сторони свояків Семена не бачимо, зза чого й весь ґвалт Галочки виглядає просто на боротьбу з вітраками. Колиб Квітка вивів тут на овид оповідання рідню Семена, змалював нам їх як аристократів найгіршого сорту, а у звязку з цим і страждання Семена зза ненастанних докорів і напастей свояків, тоді ми порозумілиб жертву Галочки як справді геройське самовідречення во благо укоханого. Та цього ми не бачимо; ми чуємо тільки при кінці оповідання — що робить враження якогось незручного причіпка — як то Семен Іванович, хоч і з „благородною" одружений, то все таки вислухує докорів рідні за те, що вона „бідна". Значить — з Галочкою булоб сто разів гірше. Але це вже тільки самі слова. Затеж Галочка, віддаючись раптом за Миколу, поводиться проти Семена просто жорстоко, і коли вона це в силі зробити, то любов її до офіцира все таки не глибока, а й жертва цеї любови дуже сумнівна. — Дуже гарні в цім оповіданню картини дівочих забав та сцени, в яких Семен заснайомлюється з Олексієм і Галочкою. Гарна теж картина давнього Харкова. Шкода тільки, що панський підхід Квітки до мужицтва як суспільної кляси завершується тут здорово реакційними думками про потребу прірви між висше й нижче народженими.

(Конець буде)

*) Великі букви задержую по ориґінальному текстові, бо вони знаменні для духа цих листів К. до земляків. — О. Г.

ЧИ ВИ І ВАШІ ДІТИ ВЖЕ В У. Н. СОЮЗІ?

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ЯК ВИХОВУВАТИ ДІТЕЙ І САМИМ ВЧИТИСЯ.

Нема на світі святійшої любови, як посвята родичів до своїх дітей. Любов родичів до своїх дітей є безмірно більша, як любов дітей до своїх родичів. Це бачимо на кождім кроці людського та звіриного життя. Наприклад, як довго пташення є немічне, так довго родичі його опікуються ним: захищають його, годують і отрівають. Але як скоро те пташення поросте в піря й почує в собі силу, воно злітає з гнізда і забуває за своїх опікунів.

Ніхто з нас ще не бачив каліку-пташка, маму або батька, щоб діти-птахи кормили і ними опікувалися. Але майже кождий з нас бачив, як горобчики-родичів кормлять своїх дітей, поки ті самі своїх родичів не відцураються.

В життю людськім є трохи ліпше, бо часом діти опікуються своїми родичами.

Підвалиною людськости є родина. На цій підвалині збудована ціла суспільність. Без родини не булоби дому, без дому не булоби ані села, ані міста. Без сіл і міст не булоби держави. Заповітом людства є: „Почитай свого вітця й матір". Тільки ті діти можуть бути добрими горожанами свого краю, котрі носять в серцях своїх цю Божу заповідь. Хто не шанує свого вітця й матері, той не може бути добрим громадянином і патріотом, бо крім своєї родини, крім рідного дому ми маємо ще й загальну родину, якою є наш нарід, наша земля, наш рідний край.

Діти зобовязані слухати своїх родичів, що дали їм життя, опіку і виховання. Родичі, даючи нам життя, разом з тим перенимають на себе родительський обовязок.

Родичі звичайно одержують від дітей те, що вони їм дали. Як ви обходитеся з родиною й дітьми, як ви заховуєтеся в дома, таксамо й ваші діти будуть заховуватися й відноситися до вас. Що дасьте дітям, те від них одержите. Приклад родичів є найліпшою школою для дітей.

За любов і щире серце діти заплатять вам тим самим.

Найбільшим обовязком родичів є виховати дітей на чесних, трудящих і патріотичних членів суспільности.

Шануйте своїх дітей, а вони вшанують вас. При вихованню дітей тримайтеся таких правил: 1) приклад є найкращою наукою для дітей; 2) не будьте тиранами для своїх дітей, а найліпшими приятелями; 3) не сваріть дітей, а радьте їм по приятельськи; 4) уважайте на дітей, щоби вони вибирали собі відповідне товариство; 5) зробіть свій дім для дітей найкращим прибіжищем, оскільки це у ваших силах; 6) дайте дітям обойого пола найвищу науку — а конче гайскул; 7) вкажіть їм ціль їх життя; 8) навчіть їх чистоти, ощадности, зрозуміння науки, патріотизму — любови до праці, до свого народу; 9) уважайте на їх здоровя; 10) заховуйтеся так, щоби ваші діти були горді з вас; 11) обовязком кождої доброї дитини шанувати своїх родичів, без огляду, які не булиб їх родичі, бо родичі не тільки дали їм життя, але й опіку таку, на яку спромоглися; 12) родичі мусять тямити, що діти є новий витвір світа — а світ не стоїть на місці, лиш поступає, тому і діти все від родичів на одну генерацію вперед; 13) обовязком родичів є старатися, щоби їх діти були ліпшими, як вони самі, щоби їх дітям було ліпше жити на світі, як їх родичам.

Тимчасом многі серед нас забувають на цей святий обовязок, який вони природно приняли на себе і думають, що вистане, коли вони своїх дітей вигодують так, як це робить звірина. А людина повинна підноситися понад звірину. Вона тоді стане дійсною людиною, коли крім фізичної та матеріяльної опіки дасть дітям своїм ще й моральну науку, а ще більше, коли родичі дадуть дітям видістатися на вищий щабель життя.

Ми на кождім кроці, бачимо, як родичі инших народів дбають о вищу освіту своїх дітей. Як вони не щадять ані труду, ані гроша на освіту своїх дітей. Ті народи ростуть в силу як економічну, так і духову. Вони богатяться, займають високі становиська.

Ми вже виховали друге поколінне на американській землі, а чим ми можемо перед світом похвалитися? Хіба тим, що своїми дітьми заповняємо дешеві фабрики, майни і т. п.

А чому воно так є?

Тому, що ми самі ще темні. Що ми не знаємо ваги просвіти і науки — не любимо вчитися сами. Наші вороги вчили нас у старім краю, щоб „хлопови не треба науки". Ми прийшли до Америки, але все ще цілко держимося цього не тільки супроти себе самих, але й супроти наших дітей. Не диво, що часто наші діти нас цураються, бо світло не зносить темноти. Коли ми хочемо заслужити собі у дітей на пошану і любов, то мусимо йти слідами инших культурних народів Америки. Ми мусимо робити те, що роблять Американці, — а саме просвічатися. Людині ніколи не є запізно вчитися. Покиньмо старокрайські забобони, а станьмо Американцями. Це наше найбільше нещасте, що ми в старім краю не привикли до науки й розважного думання. Ми радше на все видамо гріш, як на часопись і книжку. Чимало є тут в Америці добрих часописей і книжок, але ми їх уникаємо як чорт свяченої води. Таксамо є добрі часописи та книжки в старім краю.

Ось я від літ є сталою передплатницею деяких хосенних часописей зі старого краю; Але зі всіх найліпше подобалася мені часопись, а радше журнал „Жіноча Доля" та її альманах „В Жіночій Долі" я чимало подибую прегарної науки. Є там відомости, яких в жадній инший часописи не побачите. Є там научні статті, про забави, здоровля, кухню, цікаві вісти з життя-буття цілого українського народу, деб він не жив. Є це цікавий часопис не тільки для жінок, а навіть для мущин.

„Жіноча Доля" будить наше жіноцтво до патріотизму і до посвяти за визволення нашої рідної землі.

Яка мати, такі будуть діти. Які діти, такий буде і нарід. Школа виховує тисячі, а мати-патріотка міліони, цілий нарід виховує в такім дусі, якого є сама. Свідома мати виховує свідоме покоління. Тільки свідомий нарід зможе здобути собі волю. „Жіноча Доля" повинна знаходитися в кождій українській хаті, як тут за морем, так і там в старім краю. Таксамо й альманах „Ж. Д." повинен бути в кождій українській хаті, бо це гарна й недорога книжка. Там знайдете багато з того, про що я саме тепер писала.

П. Левицька,
Микиз Ракс Па.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

ОБОРН, Н. Й.

Віче в справі допомоги Рідної Школі.

Стараннм української громади в Оборн, Н. Й., відбулося дня 17 лютого с. р. віче в Українськім Домі при 135 Вашінгтон вулиці. На вічу промовляв делегат Рідної Школи добродій Лев Ясінчук.

Віче отворив місцевий парох о. Строцький і коротко пояснив ціль віча. Відтак він покликав на предсідателя Григорія Орищина. Предсідатель попросив присутних, щоби вони вибрали писаря, номінуючи гром. Івана Малису, на що всі присутні згодились. Опісля голова представив щановного делегата Рідної Школи і уділив йому голосу.

Добр. Ясінчук привитав українську громаду від імени Рідної Школи і в своїй півтора-годинній промові представив нам всі прикрости польського панування на нашій рідній землі. Від того часу, як Польща загарбала українські землі, вона почала нищити українські школи та розвязувати січові товариства. Добр. Л. Ясінчук говорив, що український нарід колись собі зековажив Рідну Школу, а Польща старається кольонізувати та польонізувати нашу рідну батьківщину.

Завданням цілого українського народу мусить бути тепер матеріяльна поміч Рідній Школі.

Шановний делегат в своїй промові докладно розказав нам критичне фінансове положення Рідної Школи. Від нього присутні вічевики, довідалися, що український нарід не упадає на дусі, не дивлячись на ніякі трудноції та переслідування зі сторони польського уряду, але він бореться за своє визволення, а в першій мірі за Рідну Школу.

По скінченню промови доб. Ясінчука забрав слово гром. Іван Малиса, який говорив, що не від нині Польща робила ріжні заходи, щоби знищити нас, Українців, але від соток літ. Ми показали не тільки їй, але й цілому світови, що ми умієм дорого цінити свободу. Ми дали повний доказ цього в році 1918 і 1919, коли 100-тисячна армія Галицької України гнала Ляхів з нашої рідної землі. Дальше бесідник згадав Ірляндію, котра була через 700 років в англійськім ярмі й здавалося, що вже прийшла Ірляндцям цілковита заглада. Але при помочи їх братів з Америки, котрі щирими датками помагали своїй вітчині в боротьбі за свободу, ми нині бачимо, що горда Англія мусіла уступити тром міліонам Ірляндців. А ми числимо всіх Українців поверх 40 міліонів. — Опісля він завізвав вічеників, щоби жертвували на Фонд Рідної Школи. Рівнож попросив присутних вічевиків, щоби вибрали комітет Рідної Школи.

Відтак ще забирали голоси громадяне: Захарій Курочка і гром. Михайло Чорний, які попирали думку Івана Малиси.

Присутні вічевики вислухали з великою увагою бесідників і нагородили їх грімкими оплесками.

Жертвували на Рідну Школу як слідує: Т. Олійник $5.30; по $5: М. Чорний, М. Курій, Г. Орищин; по $2: о. Строцький, Г. Зубар, С. Дудич, Александра Дудич; З. Курочка $1.50; по $1: Ів. Сакальський, Ів. Чорний, О. Олійник, Л. Зобків, П. Шевчик, Р. Мозола, С. Мриклут, Г. Мулик, І. Коковський, Т. Кльоп, С. Батько, В. Лучка, Д. Скомський, Ів. Дашієвський, К. Дембицька; по 10 цнт.: О. Олійник, М. Олійник.

На вічу зібрано $45.

Деклярували: І. Малиса $5, Л. Зобків $4, І. Сакальський $4.

На сім вічу вибрано одноголосно комітет, котрий має занятися дальшою збіркою на поміч Рідній Школі. В комітет вибрані отсі громадяне: Григорій Орищин, предс.; Іван Малиса, писар; Михайло Курій, скарбник; члени: Михайло Чорний, Теодор Олійник, Петро Шевчик.

Іван Малиса.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

Джерзи Сити, Н. Дж. — Григорій Трусевич, 36 літ, член від. 54 У. Н. С., зістав забитий поїздом, дня 27. лютого на Erie R. R. при роботі о год. 6.15 вечером. Небіщик був родом з Угнова, повіт Рава Руська, Галичина. Осиротив 4 дрібних дітей і жену Марію. Похорон відбудеться в суботу, дня 2. марта, о год. 9 рано з дому жалоби під 131 Lake St. Покійний був працьовитої і спокійної вдачі.

Земля Йому пером!

ПОІМЕННИЙ ВИКАЗ ЖЕРТВ

НА СКРОТИНЕЦЬ-ЗАХИСТ УКР. НАРОД. СОЮЗА за грудень 1928 року.

ВІДДІЛ 239.

Бр. св. Юрія в Филаделфії, Па.

Жертви з каси відділу, від членів, від нечленів і з пушки проголошено.

Дїслано від членів	$17.50
Разом	$17.50
Задорожний Стефан	$5.00
Заньчук Катерина	5.00
Сернівка Іван	2.00
Грицьків Григорій	1.50
Волощакевич Дмитро	1.00
Воятицький Теодор	1.00
Козак Прокіп	1.00
Онищук Стефан	1.00

ВІДДІЛ 253.

Тов. ім. Івана Франка в Лудлов, Масс.

Жертви з каси відділу, від членів, з пушок, збірку в домі члена і на хрестинах та жертву парохії св. Петра і Павла проголошено.

Дїслано від членів	$16.00
Дохід з підприємства	36.50
Разом	$52.50
Андрусик Іван	$ 50
Ференц Семен	50
Ґнатів Ілько	50
Гаврильців Дмитро	50
Кульбанський Михайло	50
Лисевич Теодор	50
Павлів Петро	50
Приступа Іван	50
Сорохтей Михайло	50
Босик Василь	50
Харко Дамян	50
Чайнак Андрій	50
Федорів Михайло	50
Фіґаль Орест	50
Чорний Йосиф	50
Горак Григорій	50
Куртий Дмитро	50
Король Григорій	50
Ляшеняк Онуфрій	50
Людкевич Михайло	50
Михайлевич Михайло	50
Михайлевич Павло	50
Поплавський Андрій	50
Пилипів Петро	50
Шабан Григорій	50
Воронка Іван	50
Заячківський Теодор	50
Берник Теодор	50
Федорас Яким	50
Мельник Михайло	50
Пукіш Макар	50
Звіжинський Теодор	50

ВІДДІЛ 263.

Тов. Запорожська Січ у Фултон, Н. Й.

Жертви з каси відділу і від членів проголошено.

Дїслано від членів	$31.00
Разом	$31.00
Туркевич Гавриїл	$5.00
Бусько Онуфрій	1.00
Зарічний Володимир	1.00
Іваницький Андрій	1.00
Бунда Михайло	1.00
Зарічний Іван	1.00
Дорчак Йосиф	1.00
Кучинська Катерина	1.00
Надворняк Дмитро	1.00
Заневич Іван	1.00
Каменюк Іван	1.00
Оленич Іван	1.00
Оленський Дмитро	1.00
Синків Микола	1.00
Метик Михайло	1.00
Вороняк Дмитро	1.00
Солтис Іван	1.00
Солтис Василь	1.00
Бажалук Дмитро	1.00
Лобур Михайло	1.00
Липка Роман	1.00
Захарків Маґда	1.00
Сидорук Панас	1.00
Галаґінський Яків	1.00
Тупиця Трохим	1.00
Козар Стефан	50
Будзевич Іван	50
Войтович Яків	50
Куш Стефан	50

ВІДДІЛ 273.

Бр. св. Йосафата в Гудсон, Н. Й.

Жертви з каси відділу і від членів проголошено.

Дїслано від членів	$ 9.50
Із збіркового дня (теґ-дей)	50.12
Разом	$59 62
Лисогір Ілько	$1.00
Маряк Павло	1.00
Сута Семко	1.00
Лисогір Анна	1.00
Коцуба Йосиф	1.00
Рудка Іван	1.00
Юзьків Іван	1.00
Ошшанський Ілько	1.00
Марцинюк Михайло	1.00
Лесняк Теодор	50

ВІДДІЛ 274.

Бр. св. Петра і Павла в Юнґставн, Огайо.

Жертви з каси відділу і від членів проголошено.

Дїслано від членів	$18.00
Разом	$18.00
Сенедяк Теодор	$2.00
Лопушанський Михайло (ст.)	1.00
Лопушанська Марія	1.00
Лопушанський Михайло (мол.)	1.00
Никола Макар (мол.)	1.00
Сухар Григорій	1.00
Кузьма Ілько	1.00
Кравець Андрій	1.00
Сенчишак Василь	1.00
Швед Дмитро	1.00
Дирко Петро	1.00
Сенчишак Петро	1.00
Швед Марія	1.00
Віценцик Ілія	1.00
Мирдич Михайло	1.00
Макарець Антін	1.00
Гула Павло	1.00

ВІДДІЛ 278.

Бр. св. Василія у Вілкс Баре, Па.

Жертви з каси відділу і від членів проголошено.

Дїслано від членів	$21.00
Разом	$21.00
Антонишак Іван	$4.00
Гурчик Семен	2.00
Шпак Павло	2.00
Гуменюк Йосиф	2.00
Попович Роман	2.00
Крохмалюк Йосиф	2.00
Ярошинський Теодор	1.00
Марич Федь	1.00
Іванів Михайло	1.00
Стець Матій	1.00
Либач Іван	1.00
Моркін Іван	1.00
Саїв Стефан	1.00

ВІДДІЛ 280.

Тов. Над Збручем в Скрентон, Па.

Жертви з каси відділу, від членів і з пушки проголошено.

Дїслано від членів	$5.00
З каси відділу	3.00
Разом	$8.00
Бучма Іван	$1.00
Яновський Антін	1.00
Рудак Семен	1.00
Козуб Микола	1.00
Стояновський Антін	1.00

(**Справлення помилки:** У виказі за листопад 1928 р. було подане два рази імя Йосиф Яґейло, а має бути: Йосиф Яґейло 1 дол. і Мартин Яґейло 1 дол.)

(Дальше буде).

ВІСТИ З СІЧОВОГО БАЗАРУ „СУРМА",

103 ЕВЕНЮ А, НЮ ЙОРК.

Надійшли ноти з Радянської України, переважно Державного Видавництва України, на хори, сольоспіви, поодинокі інструменти, цілі орхестри і т. п. Композитори: Лисенко, Б. Яновський, Я. Степовий, В. Верховинець, Яцикевич, Барабашов, О. Бернат, П. Козицький, Ф. Шуберт, Л. Ревуцький, О. Дашевський, І. Горінштейн, В. Борисов, Ю. Мейтус, Г. Верйовка, Гнат Хоткевич, П. Сениця, К. Стеценко, А. Бородін, В. Костенко, П. Батюк, В. Костенко (Романтична Симфонія), М. Вериківський, К. Богуславський, С. Дрімцов, С. Прокофєв, М. Ґлінка, В. Ступницький, М. Коляда, М. Гайдай. Є дітої збірники, пісні на свято Леніна, народні пісні для школи, збірник на червоні свята, червоні щедрівки, марші, партитури для хорів і орхестр і т. п., разом цілий новий світ.

Замовлення на книжки приходять з Бразилії, в части з Канади (туди мало, бо там є цло на ввіз української книжки зпоза Канади), а також з ріжних місцевостий в Злучених Державах.

Продажа книж II. Літературно-Наукового Вістника за лютий вже кінчиться. Є великий попит.

Відновлено видавництво рольок на автоматичне пяно (плеєр пяно). Вийшли нові випуски.

Зорганізовано кількох укр. бизнесменів для замовлення слідуючої української програми на радіо в неділю, 3. марта, в год. 2.30 попол., зі стації WAAT в Джерзи Сіті. Приготовання в цїли замовлення постійної української години йдуть дальше.

Навязано нові зносини з компанією Бронсвик в справі розголошування українських фонографних рекордів. Оголошення появляться незабаром.

Відвідали СУРМУ в часі від 20. до 27 лютого:

Дмитро Федчишин, 768 Стейт Ст., Перт Ембой, Н. Дж., зобовязався поширяти рольки з українськими піснями на плеєр пяно, щоби піддержати українське видавництво. **Іван Ясінський,** ріл-естейт мен з Ню Йорку, каже, що його тягне рідний дух до Сурми. **Микола Дидяк** з Мористави, Н. Дж., відвозив свого сина до корабля і вступив, як звичайно, до Січового Базару. **Петро Задорецький,** учитель в школі на Гарлем в Ню Йорку, замовив ріжні фахові педаґоґічні книжки. **Павло Чуйнак, УСС.,** прийшов відобрати лист від свого краяна В. Шабатури з Елмайра, Н. Й. **Мих. Голубович** з Ню Йорку, прийшов взяти нове видання укр. рольок, бо купує кождий випуск. **Дмитро Хохта** з Дерри, Па., приїхав до дочки в Ню Йорку і вступив до Сурми, щоби закупити гостинця для своїх краянів. **Юліян Шкляр** з Ню Йорку, прийшов купити дрімлю і казав, що може зорганізувати українську орхестру на дрімлях для радія. Сам знає знаменито грати на сопілці і дрімлї. Молодий студент **Іван Подлесний** з Ню Йорку впровадив новість в приміщенню Сурми. Він має малу річну машину з движимими образками („мувіс") і показує їх в кімнатах Сурми. Здіймає живі образки з ріжних родинних забав по домах, коли хто його запросить. Звісний укр. філятеліст **К. Лисюк** прийшов заоферувати нове чорнило для автоматичних пер. Чорнило сохне сейчас по написанню. Хоче перенести фабрику сього чорнила з Ню Йорку на Нову Україну, котрої він є співвласником. **Проф. Роман Придаткевич** прийшов довідатися, як розходяться його ноти на скрипку й пяно. При сій нагоді повідомив, що став професором в славній музичній школї „МЮЗИКАЛ ЕКЕДЕМІ" у Филаделфії.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО СТАРОМУ КРАЄВИ.

ПЛЕЙНС, ПА.

ПІДДЕРЖІМ СВОЮ НАРОДНУ ШКОЛУ. ХАЙ ПРОПАДЕ РУТЕНСТВО.

Наша місцевість невеличка, бо всего тут 45 українських родин. І ті не жиють в такій згоді як треба, бо частина остала під впливом тої рутенської зарази, що то нам тут в Америці між нашим народом стільки шкоди наробила.

Наші люде належать до укр. греко-кат. парохії св. Петра і Павла в Вилкс Бері, Па., а там є парохом о. М. Паздрій, вірний слуга еп. Богачевського. Через те повіває від нього рутенським духом, а де рутенство, там і поліція, тож і не диво, що в нашій громаді церква не обходиться без поліції. І в нас поліція з парохом рішає, чи чоловік може прийти на збори чи на церковну галю чи ні. Є і рутенський предсідатель парохії і всьо в порядку.

Тому й не диво, що 300 парохіян перестало платити до парохії, а священик не має з чого пейди побрати.

Наше братство св. Андрія, від. 48 У. Н. Союза, мусіло перенести свої мітінги з церковної галі до дому читальні „Просвіти" ім. Т. Шевченка. І нема злого, щоб на добре не вийшло. Бо тут доперва почали ми думати, як нам братися до розбудови народного життя власними силами. Через боротьбу з рутенською гнилизною наші діти осталися без школи. А тепер ми взялися самі організувати школу. Рутенські раби думали, що ми дурні, що нічого не зуміємо зробити. А ми не удаємо мудрих, а зате взялися до діла так, як розуміємо. І тепер не знаю, хто пощиється в дурні: ми чи рутенські раби. Бо от у нас вже є своя рідна школа, а учитель П. Залєвський вже учить по три рази в тиждень, а вкоротці науку ще збільшимо.

Думаємо, що в наших змаганнях дістанемо попертя всіх свідомих і щирих місцевих громадян і позамісцевих, що дорожать нашою будучністю в Америці і змагають до цього, щоби наш робітник мав за свій труд і за свою жертву те, що йому по людському і божому закону належиться. Ми не хочемо бути нічиїми рабами, ні не хочемо виховати наших дітей на рабів. А виховаємо їх на вільних і свідомих Українців тільки в такій школі, до якої не буде доходити дух рутенської гнилизни.

Йосиф Катулька.

ПОДЯКА.

Я, низше підписаний, член від. 161 У. Н. С., складаю сердечну подяку Головному Урядови У. Н. Союза за уділення мені запомоги з Фонду Запомогового в сумі 75 долярів, котра мені дуже придалася. У. Н. Союз поратував мене в моїй біді так, що жадна моя рідня того не могла зробити. У. Н. Союз дбає про своїх членів, як рідний батько про свої діти, а тому ми повинні всі до нього горнутись.

Михайло Кость,
член 161 від. в Ембридж, Па.

ЗІ СПОРТУ.

ЩЕ ОДНА БОРОТЬБА ЗАЛІЗНЯКА З ЛУЇСОМ.

В середу, дня 27-го лютого, відбулася в Стар Касино ще одна боротьба бувшого чемпіона „душителя" Луїса з українським силачем Залізняком.

Публики зійшлося тим разом стільки, скільки лише могла змістити саля. Боротьба тревала коло 40 мінут і не дала того результату, якого публика ожидала.

Залізняк, як і попереднім разом, держав весь час мов в кліщах бувшого чемпіона і заслугував радше сам на назву „душителя" ніж Луїс.

Бувший чемпіон почав знову ратуватися утечею під шнури обгороди. А коли Залізняк вхопив його в ножиці і держав яких 5 мінут, Луїс не міг освободитися і почав повзати до шнурів, щоб рефері звільнив його в той спосіб з оков. Це так зіритувало Залізняка, що він відопхнув Луїса і не захотів довше з ним боротися по тій причині, що Луїс не бореться, а втікає.

Рефері дискваліфікував Залізняка, а признав побіду Луїсови. З того счинилося справжнє пекло між публикою. Луїса і рефері обкидали палками, помаранчами і яблоками, а як Луїс зійшов зі сцени, побили його парасолями, а Залізнякови справили нечувану овацію.

Боровся і другий силач Кириленко. Зі своїм противником, зручним Німцем Ґрозмаєром справився він за яких 10 мінут.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.